

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2. uri popoldne.

Štev. 86.

V Ljubljani, v ponedeljek 18. aprila 1887.

Letnik XV.

Proti framasonstvu!

Še se spominjamo krasne okrožnice „Humanum genus“, katero je slavni vladajoči Leon XIII. poslal leta 1884 vesoljnemu svetu. — V zgovorni besedi odkril je občinstvu prevelike nevarnosti framasonске družbe za človeštvo in za katoličanstvo posebej. Naravna posledica te okrožnice je bila, da so nekteri možje začeli misliti na to, kako bi se dalo v okom priti nevarnemu framasonstvu. — Najboljše bi bilo, ustanoviti društvo protiframasonsko, o kojem govori brošurica „Manuel de la ligue anti-maçonnique“. Ko so to knjižico predložili sv. Očetu, izrazili so se tako-le: „Izvrstna misel; treba je to podučenje razširiti na tisoče med ljudstvo. — Osnujejo naj se odbori, kateri bi skrbeli za razširjenje tacega društva“. — Sv. oče so potem prečitali knjižico in poslali dotičnemu gospodu „breve“, v katerem se kaj pohvalno izrečejo o tej nameri. — „Ker se dandanes strup te brezbožne zarote vjeda v vse kroge in družbe človeške, v družino in državo, posebno v izreji mladine veliko škodo nareja; zato srčno želimo, da bi vsi dobro misleči sklenili, z združenjo močjo namene framasonstva pobijati in po pravem potu pravega borilca Kristusovega hoditi“ — to so besede Leona XIII.

Ni dvomiti, da bodo vsi pravi katoličanje z veseljem srcem pristopili k tej času primerni zvezi. — Se vé, da je pred vsem treba narod dobro poučiti o namenu zveze protiframasonске in pa o pripomočkih, katerih se bode posluževala v dosego težke naloge. — In prav zgorej omenjena knjižica nam na kratko odgovori na vsa vprašanja o novi zvezi. — Pové nam, kaj da je ta zveza, kak ji je namen, če je potrebna, času primerna itd.

Vsak ud protiframasonске družbe bi se moral zavezati:

1. Da ne postane nikoli član framasonске ali kake druge jednake skrivne družbe; ali pa, da takoj izstopi, če je bil do sedaj njen ud.
2. Da ne bode nikoli volil poslanec, koji so sami frasoni ali pa tej družbi prijazni.
3. Da ne bode naročal časnikov, katerim vrednik

je framason, ali pa, če razširja in zagovarja državi in cerkvi nasprotna načela.

4. Da bode skrbel, da prevzamejo vse te dolžnosti njegovi otroci.

5. Delati na to, da k temu društvu pristopijo tudi njegovi delalci in hlapci, ali pa, da vsaj obljubijo, da nečejo nikoli postati frasoni.

6. Da bodo udje tega društva z vsemi silami borili se proti vsem naporom frasonov, a posebno, da bodo pobijali brezversko šolo — nasprotno pa vsa društva katoliška zdatno podpirali.

Centralni komité naj vodi celo zvezo, a v posameznih deželah ustanové naj se lokalni komitéji.

Društveniki so trojne vrste. Prvi se zavežejo pismeno samo k spolnovanju prvo omenjene točke. Društveniki druge vrste so tisti, ki se pismeno zavežejo, da bodo spolnovali vseh šest točk. V tretjo vrsto spadajo člani, ki obljubijo, da bodo razširjali zvezo. Iz teh se bodo sestavljali odbori. Društveniki druge in tretje vrste podpirajo delo z malimi, letnimi doneski, o katerih predstojnik polaga račun. Dobri časniki in spisi v smislu zveze so najboljše orožje proti framasonstvu. Priročna knjižica imenuje mnogo spisov, ki so vredni, da se razširijo. K zvezi pa morejo pristopiti ne le posamezne osebe, temveč tudi društva, družbe itd.

Leon XIII. so z apostolskim pogumem in pravo očetovsko skrbjo razkrili svetu skrivni strup, ki uničuje človeštvo. Ponovili so kazni, ktere so že njihovi predniki določili za skrivna društva in družbe; naveli so tudi sredstva, s katerimi morejo škofje delati proti pogubi. V svoji okrožnici se obračajo skrbni vrhovni pastir s prošnjo do vseh vernih: „Proti krutemu in strastnemu napadu braniti se moramo odločno; vsi dobromisleči naj se zberó v veliko zvezo z molitvijo in dejanjem. Vse prosimo, da soglasno in združeno delajo proti rastoči moči onih društev.“ S temi apostolskimi besedami so sv. oče goreče priporočili proti-framasonsko zvezo.

velikrat je pa tudi drugače vkrenil. Kaj hočemo? On je bil gospodar, on nam je dajal kruh, njegova beseda je bila odločilna.

Kakor sem že zgoraj omenil, imel sem poleti v veliki vročini opravke skoraj osem ur daleč v hribih. Da so se prihodnji logarji izvežbali v praktičnem poslovanji, zraven se tudi bolj natanko soznali s kneževim posestvom, odločeno je bilo, da me pet takih kandidatov spremlja. Lahko si toraj mislite, kako veselo da je bilo naše potovanje. Če je na prostem polji še tako velika vročina, v temnem zaraščenem gozdu je le hladneje, in ker smo tudi zjutraj prav zgodaj od doma odšli, nismo čutili tiste soparice, ki človeku skoraj dihati ne dá. Naše torbe so bile dobro preskrbljene z raznimi jedmi in pijačo. In če si zraven še mislite pet mladenčev, ki so ravno šolo zapustili, katerim še resno in težavno delo nikoli ni presedalo, ki skrbí za vsakdanji kruh še niti poznali niso, ki so tako rekoč živeli le od danes do jutri, vedno veseli, zmirom nagajivi in dovtipni, mi boste pritrdili, da je bilo naše potovanje zelo prijetno. Veselo petje, žvižganje in vriskanje odmevalo je neprenehoma po prostranem gozdu; marsiktera

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. aprila.

Notranje dežele.

Poljski listi ne pripisujejo posebne važnosti *mladočeskemu shodu* v Pragi. „Dziennik Polski“ piše, da Mladočehi ravnaajo jako nedosledno, ker se hočejo na eni strani držati slovanske politike, na drugi pa ločiti se od svojih slovanskih zaveznikov. Taka politika more rušiti soglasje na desnici, ker so Poljaki že tako nezadovoljni. „Kurjer Lwowski“ pravi, da bi mogla svobodnjaška stranka marsikaj doseči, ko bi ne obožavala ruske avtokracije. „Gazeta Narodova“ ne najde prave zveze in doslednosti v govorih na shodu ter pristavi, da so levičarski časniki z veseljem pozdravljali mladočesko agitacijo. „Kurjer Poznański“ pripomni, da govorniki niso naravnost napadali Poljakov. „Reforma“, ki se tudi poteguje za „politiko proste roke“, ponatisnila je objavo kot narodni razglas.

O vspehih *kvotnih deputacij*, ki se posvetujejo na Dunaji, ne poizvemo ničesa posebnega, ker so seje tajne. „N. Fr. Pr.“ piše: „Ogerski pododsek bo dosledno tirjal, da se ne vračuni precipuum za vojaško granico. Pač pa bo ogerska deputacija pritrdila, da Oggerska v prihodnje plačuje k skupnim stroškom 31 1/4 odstotkov, ne pa 30, kakor je nasvetovala v prvem nunciji.“ To so najbrž le kombinacije imenovanega lista. Vojaška granica je združena z Oggersko, in po sedanjih vojaških organizacijah se ne more zopet ponoviti stara naprava. Sploh pa avstrijska deputacija tudi nima te pravice, ker bi državni zbor moral prej s posebnim postavnim načrtom razveljaviti postavbo iz leta 1871. Ako ogerska deputacija pripozna denarne pravice naše državne polovice, posvetovanje ne bo imelo posebnih težav. Ker pa se posvetovanje nadaljuje, gotovo ne bo brezvspešno. Ena stranka se mora vdati. Levičarji bi radi, da bi se posvetovanje razbilo, ker upajo potem priti na krmilo. Sklepali pa so avstro-ogersko nagodbo že leta 1867 in 1878, in ne ravno v korist naše državne polovice. Tudi sedaj bi Madjarom vse dovolili, da le vržejo sedanje ministerstvo. Upamo, da se jim njihova želja ne bo še izpolnila.

Lloydov parnik „Mars“ je odpeljal 15. aprila zjutraj ob poluosmih iz *Trsta* v *Pulj* vse goste, ki so bili navzoči pri slovesnem krstu nove oklopnice. Vreme je bilo lepo. V Pulji so jih vsprejeli pristaniški admiral, župan in mnogi mornarski častniki. Ogledali so vse mornarske zavode in poslopja.

LISTEK.

Boj z volkovi.

(Dogodba iz južnih Karpatov, prosto poslovenil y.)

Bilo je zadnje dni meseca avgusta 18... Kot nadlogar H.ške grajščine imel sem opravilo visoko v hribih. Spremljevalo me je več mladih tovarišev, ki so, ravno zapustivši akademijo, hoteli stopiti pri našem knezu v službo. Se vé, da se takim služba kar tako in za stalno ni podelila, če so tudi imeli izvrstna spričala. Naj je prosilca kako pismo še tako priporočalo, kako ugoden da je za gozdarski posel, naš knez ga ni z lepo sprejel. „Iz spričala vidim, kako delavni ste bili v šoli; sam pa se hočem prepričati, kako boste delavni v praktičnem službovanji. Če vam bode moje spričalo tudi tako ugodno kot je šolsko, potem imate pri meni kmalu stalno logarsko službo.“ Tako je sprejemal naš knez logarje v službo. Nam nadlogarjem pa je bila častna naloga, za izpraznjeno logarsko mesto tega ali onega mladenča priporočiti. Velikrat se je svitli knez oziral na naše priporočilo,

žival se je vzbudila pri našem glasnem klicanju in smejanji, ter začudeno gledala, kaj neki vse to pomenja.

Dospeli smo do gozdne kočice. Tu so nas pričakovali trije možaki, ki so nam imeli pomagati nositi prtljago in ob enem tudi pot kazati do namenjenega kraja.

Dobre tri ure smo do tje hodili; solnce je začelo že malo pripekati, a trudni še nismo bili. Enoglasno smo sklenili, da dva moža naj neseta po najkrajšem potu prtljago do gozdnega čuvaja na vrhu; mi pa hočemo po različnih potih in stezah priti na določeni kraj. Da ga ne zgrešimo, vodil nas bode stari Janko, saj je on za paznika v tem gozdu že več let, toraj mu je tudi znana vsaka stezica.

In zopet se je nadaljevalo veselo petje in vriskanje in to tem bolj, ker smo nosili sedaj le vsak svojo puško, vse drugo, celó steklenice z dobrim šljivcem smo bili oddali nosačema.

Pa naj bo človek še tako mlad, naj bo še tako šaljivega in dovtipnega značaja, ga vendar veselost mine, kadar se ga polasti trud, glad in žeja. Hodi

Na vojnih ladijah „Novara“, „Don Juan“ in „Gemse“ vršile so se vaje s topovi in proti torpedovkam. Ob 7. uri zvečer je bil skupen obed v mornarski kazini. Baron Sterneck napil je najprvo cesarju, mnogi poslanci so želeli avstrijskemu brodomu razvoj in srečo.

Vnanje države.

Bolgarski minister vpanjih zadev in srbski agent sta 16. aprila podpisala konečno pogodbo glede meje ob Bregovi. — Regenta Mutkurov in Stambulov došla sta v Plovdiv, kjer ostaneta čez praznike. Blizu se Jurjevo 5. maja, ko so se ob turških časih navadno vršili neredi. Tudi letos morda ne bo brez nemira, ker se baje isti čas zbere sobranje. „Ratnik“, v Burgasi izhajajoč vladen list piše: „Čas je že, da naša vlada reši deželo iz neznošnjivih in zamotanih razmer, v katero so jo pahnil nasprotniki prostosti in neodvisnosti. Sklicati mora narodno sobranje, da si olajša svojo težko nalogo. Po naših mislih bilo bi pravočasno in primerno, da sobranje imenuje Bolgarijo kraljestvo, da se Evropa vzdrami in reši bolgarsko vprašanje. Znano je, da so sosedne male države na Balkanu — Rumunija, Srbija in Grška — ravno v takih žalostnih časih in razmerah dosegle prostost kot neodvisne kraljevine. Upamo, da bo narod odobril ta korak vlade in sobranja. Treba pa je, da pritrdi tudi Turčija. Če naša vlada pridobi sultana in njegovo vlado, je za nas važneje nego milost Rusije. Ko Bolgarija postane kraljevina, morala se bo Evropa z nami pečati. Ker pa države niso edine, prepirale se bodo, kakor od 18. septembra 1885 do danes, in konečno bodo potrdile „fait accompli“, kakor so potrdile Rumunijo kot kraljevino.“ Kakor vidimo, prepira v Bolgariji ne bo še konec, in kdo vé, kaj še doživimo.

Dopisnik „Standardu“ piše, da je bil knez Lobanov, **ruski veleposlanik** na Dunaji po svojem prihodu iz Peterburga pri Kálnokyju. Kaj sta se ravno pogovarjala državnik, ni prišlo vse na dan; gotovo pa je bil govor o napadih na cara in o nasprotju med Giersom in Katkovom. Dopisnik trdi, da Lobanov ni prinesel posebnih naročil z Dunaja v Peterburg in tudi ne nazaj. Rusija ni sprevrgla svoje politike. Ko bi Avstrija hotla vzeti v roke vzhodno vprašanje, pridružila bi se ji Avstrija. Grof Kálnoky pa je odvisen od Tisze in ogerskih državnikov, zato v tem oziru ne stori nobenega koraka. Države se ne bodo prej pečale z Bolgarijo, dokler jih ne prisilijo novi dogodki.

Listi poročajo, da Rusija pošilja vojaška podkrepčenja na **afgansko** mejo. Angleži se hočejo v Afganistanu umikati Rusom, dokler si ne pridobé zaveznikov. Tudi Herata ne bodo branili, akoravno bi zadostovalo do 10.000 vojakov. V Mervu imajo Rusi napolnjene svoje vojaške zaloge ter hočejo na vsak način dobiti dolino Murghab. To ozemlje hočejo Rusi obdelati, kjer bodo imeli žitnico za svojo armado v Aziji. Angleži se hočejo Rusom ustavljati še le ob črti Kandahar-Kabul. Tu gradé Angleži železnice in utrjujejo črto. Skoraj gotovo bodo Rusi v kratkem brez posebnega boja zasedli Herat, če res ga ne bodo Angleži branili.

V **Parizu** se je otvoril 16. aprila kongres astronomov. Minister Flourens in admiral Mouchy sta pozdravila zbrane astronome. Stuve, vodja observatorija v Pulkovu predseduje kongresu. — „Rep. francaise“ zahteva, da Francija pomnoži svojo armado proti Nemčiji. V Alzaciji in Loreni imajo Nemci zbranih 80.000 vojakov. Na francoski strani ima general Ferrier 25.000 do 30.000 mož. „Monde“ očita vojnemu ministru Boulangeru, da je armada zmanjšal za 19.000 mož. dočim jo je Bismark pomnožil za 41.000 mož. Bismark mora biti hvaležen Boulangeru.

Italijanska garancijska postava je le na papirji, kar smo že večkrat trdili. Lansko leto so v Padovi 20. sept nekteri junaki javno raztrgali in sežgali papeževo podobo. Po postavi bi jih državna oblast morala kaznovati, a bili so oproščeni. V novem ministerstvu sedita Crispi in Zanardelli, znana

sovražnika cerkvi in papežu. Mogoče je, da bota nova ministra raztrgala tudi papir, na katerem je pisana garancijska postava. — Iz Rima se poroča, da kardinal Vannutelli, nuncij na Dunaji, v kratkem postane papežev državni tajnik, msgr. Mocenni pa njegov naslednik na Dunaji. Imenovanje uradno ni še naznanjeno, zgodi se pa v kratkem. — „Avvenire“ poroča, da se tudi Italija ne bo vdeležila francoske razstave. — Vojno ministerstvo namerava nabrati prostovoljno armado, da jo pošlje v Masavo. — Danes se je sešla italijanska zbornica ter se bo posvetovala o budgetu. Opozicija sprva ne bo nasprotovala novi vladi, zato seje ravno ne bodo viharne. — Parnik „Venezia“ je priplul 15. aprila v Suec.

Turčija se še vedno oborožuje, akoravno ima prazne državne blagajnice. Pri Kruppu je naročila zopet topov za 4.5 milijona frankov. Z Gruson-om sklepa pogodbo, da ji pošlje železnih oklepov za vojne ladje, ktere ima v delu. Turčija zbira vse svoje že onemogle moči, da se vzdržuje še v Evropi. Bili se bodo še krvavi boji za prestolnico turškega carstva. V zadnjem trenutku bo še vsplamtel turški fanatizem, da potem na večno zamré v Evropi. — Obravnave o Egiptu še sedaj niso dokončane med Turčijo in Anglijo. Sedaj izdeluje za sultana Artin effendi novo poročilo.

Med Rudečim morjem in reko Atbaro nastala je nova **mohamedanska** država. Več rodov je odpadlo od kalifa Abdalle v Kartumu ter si izvolilo novega sultana, Muhamed-Abua. Ta stanuje v Kasali ter je izvolil dva poveljnika svoji armadi in pet deželnih namestnikov v novi državi. Armada šteje 8000 vojakov. Tako je dobilo Sudansko gibanje novo podobo.

Izvirni dopisi.

Iz **Medvod**, 14. aprila. Da od železniškega osobstva ni pričakovati kake vpljudnosti, je sploh znano; a taka surovost, kakor je na Medvodenskem kolodvoru in po Rudolfovi železnici še marsikje, je pa vendar odveč. Vsled ošabnosti Medvodenskega postajnega predstojnika in brezbriznosti konduktérskega nadzornika pahnjeni smo bili v Medvodah potovaleci 13. aprila pri 7. jutranjskem vlaku v konjski voz (živinski blev), dasiravno smo plačali vstopnice za II. in III. razred. Vsa pritožba ni pomagala nič; hočeš, ali pa ostani zadej, dasiravno si pošteno plačal. Naj bi vendar vodstvo oziroma takih nepristojnosti kaj storilo! —r.

Iz **S Krškega okraja**, 17. aprila. (Zborovanje „Pedagogičnega društva“ v Mokronogu na Dolenjskem.) V ta namen se je v jako okinčani Mokronoški šoli 14. t. m. zbralo dvanajst učiteljev in dve učiteljici (s Krškega) in nekaj gostov. Predsednik društvu, g. Gabršek, zborovanje otvori ob 10. uri ter vse zbrane prisrčno pozdravi. Na to prebere društveni tajnik, gosp. Ravnikar, zadnjega zborovanja zapisnik, ki se brez ugovora odobri.

O napakah pri vzgoji govoril je jako obširno g. Ravnikar. V uvodu navedel je zanimive zgodovinske podatke, tikajoč se splošne vzgoje. Ko je pomehala tridesetletna vojska — povdarja poročevalec — je bilo šolstvo po srednji Evropi popolnoma poraženo. Tudi ljudstva so mnogo trpela, kajti grozovita vojska je zatrla vse, kar je bilo koristnega in dobrega. O pravi moralnosti takratne dōbe niti govoriti ne moremo. V teh slabih časih se pa oglasi

smo že pet ur neprenehoma, odkar smo se ločili od naših steklenic. Prehoditi smo morali globoke jarke in ostre strmine, večkrat tudi preskakati po kamnji gorske potoke, ker se za starega Janka nismo dosti brigali, ki se je včasih za par minut ločil od nas, da je tako težavne prehode po lažjih potih prehodil.

Kedo bi se toraj čudil, če je naš mlajši in najšaljivejši tovariš, Milan, že celo uro molče hodil za nami! Pot nam je lil kar curkoma po obrazu; obličje mladega Milana bilo je pa postalo prepadeno. Če tudi smo se sedaj pa sedaj za četrto ure vlegli v senco, tu in tam pili bistre studenčnice, kaj to pomaga, ko prej že pet ur nismo nič zavžili!

„Na! to imamo od našega letanja! začne trudni Milan. „Odpošljemo vse po naših nosačih naprej, sedaj naj pa človek od lakote gine. Vsaj Vi, ki ste bolj skušeni v gorskem potovanju, bi bili lahko drugače vkrenili“, se obrne proti meni.

Jaz se le malo nasmehnem in pomežikam z očmi. Ravno takrat pa je šel zraven mene stari Janko. Bil je potrpežljiva duša, da malo taci. Dasi je včakal že 70 let, vendar je vse, kar se mu je ukazalo, opravil zelo urno in natančno. Postrežljiv je

bil na vso moč. Če smo ga popraševali potoma po tej ali uni reči, vselej nam je z veseljem postregel, popisaval kraje, pravil dogodb, ki so se na tem ali onem kraju zgodile morda že pred sto leti. Zraven tega je bil pa posebne resnicoljubnosti. Hudobni svet logarjem noče dosti verjeti, posebno še lovcem ne, saj je celó v pregovor prišlo: „laže, kakor lovec“. Če tudi je naš Janko veliko občeval z logarji, še več pa z lovci, med kterimi je gotovo kteri imel tudi to slabost, da je kaj drugače povedal, kakor je bilo v resnici; vendar naš stari Janko se pri tem ni čisto nič okužil. Kar je on povedal, zanesti si se smel, da je resnica, in najbolj si se staremu možu zameril, če si dvomil, je li vse tako, kakor pravi, ali ne.

Ko je sedaj mladi Milan videl našega vodnika in spoznal, da njegovo očitjanje mene ne rani dosti, spravil se je na njega.

„No starina!“ ga nagovori, „kakor se mi zdi, menda ne bomo dosti pred sodnim dnevom dospeli do gorske koč, tako nas vodiš okoli. Sedaj nas pelji tje po najbližji poti, kajti jaz sem lačen, ne kakor pes, ampak kakor volk“. (Dalje prih).

mož, veleum in prvak med pedagogi vseh časov in vseh narodov, J. A. Komenski. S svojimi izvrstnimi spisi naydušuje vladarje in sploh vse vplivne može, naj bi ti jeli resno premišljevat o zboljšnji vzgoje pri mladini. „Boljšo generacijo doseči je edino mogoče s pravo in pobožno vzgojo“, je glavno pravilo Komenskega... Tudi današnji časi so resni — bolni! Od najnižjega do najvišjega, od kmeta do prvega gospoda, z besedo: „Vse podtika šoli in učiteljstvu, da ta dva faktorja ne storita tega, kar se je od njiju pričakovalo. Sploh se misli, kakor da bi bili mi vzrok, da je šolska mladina od dne do dne bolj razposajena.“

To priliko g. govornik porabi ter dokaže, da niti šola, niti učiteljstvo ni vzrok surovosti šolske mladine, ampak domača hiša! Kaj pomaga, če v šoli dan na dan pridigujemo in deco napeljujemo k lepemu in npravstvenemu vedenju — če pa vse to domača hiša pokvari. Res je, da dom in njega bližina provzročujeta, da je mladina čedalje bolj neotesana... Potem g. Ravnikar prebere nekaj listov, ki jih je bil že popred priobčil v „Slovenčevem“ podlistku, v kojih navaja splošne napake pri telesni in duševni vzgoji mladine v domači hiši.

G. Gebauer je govoril o „šolskem vrtu“. Ta je povdarjal, da največje važnosti pri šolskem vrtu je drevesnica. Pri tej točki se je vnela živahna debata. Nekateri so bili teh misli, da bi „Pedagogično društvo“ ustanovilo nekako drevesnico, iz ktere bi društveniki dobivali brezplačno ali pa za majhen denar potrebnih divjakov. Kaj določenega se o tej zadevi ni sklenilo, ker bomo to stvar natančneje razmotravali pri obnem zboru.

„O domačih nalogah na kmetih“ je govoril g. Gantar. On meni, da bi se domače naloge na kmetih (pisanje s črnilom v zvezke in na papir) popolnoma opustile; le na ploščicah naj bi se izdelovale. To je res pravecata sitnost za učitelja na kmetih, kajti o tem se je že govorilo pri konferencah in pisalo po šolskih časopisih mnogo in obširno. Eni so za to, drugi zopet proti temu. Sploh pa mislimo, da nimajo niti ti, niti prvi prav. Umni učitelj sam najbolje vé, kaj mu je storiti. Treba je v pošteve jemati krajevne razmere, učenceve vednosti in nadarjenost. Da bi se naloge popolnoma opustile (vzlasti v višjih oddelkih) pač ne kaže, toda le toliko, kolikor je potrebno, koristno in primerno za dotične kraje. Na tablice veči šolarji ne morejo pisati, ker jih navadno nimajo. „Srednja pot, najboljša pot“ naj bi bilo vodilo v tej zadevi za vse učitelje. — Sicer je pa g. poročevalec navedel tako tehtne vzroke, da smo mu vsi pritrjevali.

Od raznih nasvetov naj omenimo dva, namreč, da se letos tiskajo društvena pravila še posebej in da dan in kraj prihodnjega zborovanja določi „društveni odbor“ sam. S tem je bilo zborovanje končano. Gospod predsednik se zahvaljuje gg. poročevalcem za trud in vsem, ki so se shoda vdeležili, ter s trikratnim „živio“ na presvitlega cesarja zborovanje zaključil.

Skupni obed smo imeli pri g. županu Pišmahtu, ki nam je napravil dobro in ne drago kosilo. Skoraj vsi zavedni Mokronočanje so nas počastili s svojim pohodom, ter s tem pokazali, da so šoli in novemu društvu naklonjeni. Tudi smo slišali mnogo lepih in jedratih napitnic. Iz vsega razvidimo, da se odbor vsestransko trudi zadovoljiti društvenike ter splošno rešiti častno nalogo.

Predno pa končam današnje poročilo, nekaj vendar ne smem zamolčati. Kje pa ste ostali najbližnji dve učiteljici, gosp. Bauer in gospodičina R. Lepo ni to; dve Krški gospici pridete tako daleč, druge pa, ki imajo par streljajev hodá, se pa odtegnejo! „Enake pravice, enake dolžnosti“ za vse! Toliko za zdaj! —j.

Iz **Metliške okolice**, 16. aprila. (Od mevdopisu iz Velikolaškega okraja v „Slovencu“ št. 81.) Gospod dopisnik je višje oblasti opozoril na nedostatnost, da mnogi prekupei, zlasti Vlahi (Žumberčani) Kranjsko preplavljajo z vinom, večinoma Belokranjskim, in to brez obrtnega lista, brez dohodninskega davka, ter izraža opravičeno željo, da bi se takemu nepostavnemu trgovanju konec storilo. Te besede vrlega dopisnika podpišemo mi vsi kot vinogradniki in davkoplačevalci ter tudi mi priporočamo to stvar dotičnim oblastim v reseu predarek in hitro pomoč.

Da ti prekupei niso posebno vestni in da tudi „potolaženo“ vino dovažajo, dokažem naj z izgledom o dveh vinskih trgovcih, ki sta že tisoče in tisoče veder vina po Kranjskem prodala. Kupil je nek tak

trgovce v bližnji okolici dobro vino, vedro po 14 gl. Natočil je pet polovnjakov, bolje rečeno, dotočil, ker imel je že v vsaki posodi vedro vode. Drugi je naročil svojemu hlapeu: „Janko, glej, da ne boš žejen. Pij iz soda, kolikor drago, pa dotoči; Kranjci imajo izvrstno vodo.“ In tako čorbo kupujejo Kranjci blage volje, ker je kak krajec ceneja, kakor pošteno vino. Dobro srečo, le kupujte ga!

Iz Trsta, 16. aprila. (Laški fanatizem.) Te dni se je govorilo po mestu, da namerava vodstvo državnih železnic napraviti napise na novem kolodvoru v vseh jezikih, t. j. nemške, italijanske in slovenske. Komaj doznajo to liberalni naši italijanski listi, zaženo velik krik, češ, da je to napad na italijanski značaj Tržaškega mesta. Kakor vsaka stvar, tako pride tudi ta zadeva v mestno zbornico. Tu so pooblastili župana, naj stori pri namestništvu potrebne korake, da ne bode slovenskih napisov na novem kolodvoru pri sv. Andreji. Stvar je sedaj zopet pri vodstvu državnih železnic na Dunaji. Ker se je bati, da, kakor navadno vselej, tudi v tej reči slavna vlada odneha, zato priporočamo našim gg. poslancem, da se za potrebno in postavno stvar potegnejo sedaj ko je še čas. Vigilantibus jura!

Ko se je dne 14. aprila spuščala v morje nova vojna ladija avstrijska „Cesaričinja Štefanija“, prinesli so vsi listi po širni Avstriji manjša ali daljša poročila. Le tukajšna lista „Alabarda“ in „Indipendente“ sta prav na kratko omenila te za Avstrijo važne slovesnosti. Da je kumica nadvojvodinja Marija Terezija in da je navzoč tudi nadvojvoda Štefan sam, ni se jim zdelo vredno omeniti. Še le naslednji dan so imeli zato nekaj več besedi. Ako pa italijanska vlada omisli kako novo vojno ladijo, hitro ti jo popišejo z največjim navdušenjem in z vestno natančnostjo. Znamenje časa!

Domače novice.

(Predavanje na korist Erjavčevi ustanovi.) „Qui vult, optatam cursu contingere metam, multa tulit, fecitque puer, sudavit et alsit.“ Te besede stavim na čelo mojemu poročilu o včerajšnjem predavanju g. prof. Levea v čitalnični dvorani dotikajoč se ranjkega Erjavca, njegovega življenja in delovanja. Svojo nalogo je gospod govornik izvrstno rešil s tem, da je poslušalce, ki so se bili zbrali, zanimal, a tudi podučil. Posebno velja to mladini, ki je dostikrat polna lepih idej. Povedal nam je gospod profesor, da je bil ranjki Erjavce rojen v jeseni leta 1834 v Ljubljani, kjer se je tudi šolal, ter da ga je nemščina v napredovanju najbolj ovirala; a ko je to težavo premagal, bil je zmirom po šolah med odličnjaki. Že dečka je najbolj zanimala v očetovi hiši — mlaka in nje prebivalci. A skusil je tudi zgodaj britkosti življenja. Po očetovi smrti vzela ga je teta k sebi in skrbela zanj, a umrla mu je tudi mati, in ostal je sirota.

Sreča, ali bolj prav previdnost Božja pripeljala je mladega učenca druge latinske šole k ranjcemu slavoiznanemu naravoslovcu gosp. Šmidu iz Šiške, kteremu je bil zvest pomagač in seznanil se je pri njem s strokovnjaki. Prehodil je hribe in doline ter nabiral prirodnin. Po dovršenih šolah v Ljubljani podal se je na Dunaj na više šole. Dobil je tam štipendijo ter se je učil kemije in naravoznanstva. Nekaj časa je služboval na Avstrijskem; ker ni bilo takrat upanja dobiti službo profesorja v domovini, prosil je na realko v Zagreb, kjer je tudi službo dobil. Tam se je popolnoma vdomačil. V družbi strokovnjakov je prepotoval vso trojedino kraljevino. Ali kako je Erjavce potoval? To nam je prav izvrstno slikal govornik, ki je ranjkega dobro poznal. Vse, kar koli je našel, ga je zanimalo, za vsakim grmom pa je kaj našel. Kedar je sedel med priprostimi ljudmi, poslušal je njih govor, ter si zapomnil njih izraze. To nam pa tudi podaja ključ, zakaj je Erjavce tako popularno pisal, da ga razumejo imenitni in nizki učeni in priprosti. Jezik je zajemal iz ljudstva, toraj iz živega studenca...

(Konec prih.)

(Romanje v Jeruzalem.) G. Anton Kočmur, poštar in trgovec na Igu, odromal je včeraj 17. aprila v Jeruzalem z Bavarskimi romarji. Potovanje ima trajati 60 dni. Slovenski romar se priporoča vsem znancem in prijateljem v molitev.

(Poročil) se je danes v Ljubljani trgovec gospod Andrej Druškovič, sin znanega krčmarja in po-

sestnika na Dunajski cesti z gospodično Minko Majzelj-ovo iz Št. Jerneja.

(Lončarska obrt.) (Dalje.) Večkrat nahajaš na Tržaški cesti moža, ki v košu pelje lončeno robo v Trst. To ti je pridni Mlačan ali Komenčan, kakor mu pravijo, ki pelje izdelke domače obrti v Trst. Pa ne le samo v Trst, tudi na druge kraje izvažajo veliko svojega blaga. Na cesti med Kranjem in Kamnikom najdeš vsaki čas ljudi, ki vozijo drva ali pa glino proti Komendi. To so ti zopet pridni lončarji, ki so ob enem vozniki in lončarji, namreč boljši in premožniši izmed njih, ki drugim dovažajo potrebne snovi za izdelovanje blaga. Obrtni nadzornik, ki se mnogo peča s to obrtjo, daje dobre svete lončarjem, kako naj bi za prihodnost skrbeli, kajti tuje blago spodriva domače, lončarji sami med seboj tekmujejo. Resnica je pa tudi, da so tako imenovani „črni lonci“, kar jih pride iz Mlake in okolice, kterih se na kmetih največ porabi pri kuhi, bodisi za ljudi ali za živino, prav na slabem glasu, bodisi, da je glina slaba, ali da niso prav ožgani; zato gospodinje raje kupujejo „koroške“ lonce, ali iz koroške gline narejene, dasiravno so še enkrat dražji. V najnovejših časih pa so začeli na kmetih posluževati se železnih loncev, pred vsem pa štedilnih ognjišč, na kterih se navadno kuha v železnih loncih; vse to lončeno obrt spodkopuje ali po malem uničuje. Revščina bi utegnula vsled tega trkati na marsiktera vrata, zato svetuje gosp. nadzornik, da naj si lončarji prizadevajo dati njih izdelkom lepšo obliko, lepo barvo in naj skrbé za boljše izvršitev sploh, kajti vse to bi dela ne podražilo mnogo. — Leta 1883, ob času deželne razstave, smo videli prav lepe izdelke iz imenovanih krajev, kar nam priča, da so med lončarji tudi bistre glave, ki znajo lepo in okusno obliko dati svojim izdelkom. A pri naših ljudéh je že tako: tujec mora priti, da nam pokaže obliko, domače se ne ceni! Dobro bi bilo, pravi gospod nadzornik, da bi delo med seboj razdelili, da bi eni tako, drugi zopet drugačno posodo izdelovali, a ne vse različno eden in isti. Zato priporoča, da naj bi se dale nagrade marljivim mladim ljudem, ti naj bi šli učiti se temeljito tega rokodelstva; domú povrnilsi se, bi lahko potem tudi druge podučevali. Koristna bi bila tudi dobra rokodelska šola. Kar pa se tiče prodaje, naj bi med seboj napravili zadrugo, h kateri bi vsi pristopili in skupno prodajali; zato bi bilo pač treba požrtovalnosti posameznih lončarjev. A svetovati je lahko, storiti težje. — Dvojega toraj po poročilu nadzornika primanjkuje lončarjem: večje umetnosti in kapitala, sicer bode obrt pešala bolj in bolj, ker na svetu je že tako, da velike ribe požirajo male, večja podvzetja, pa tudi spremembe v obrti sploh, uničujejo male obrtnike. Ko bi napravil kak podvzetni tujec, recimo v Vodiški fari, kjer je suvova snov (ilovica) na mestu, lončarsko tovarno in bi izdeloval lepše in trdnjše blago, ob tla so vsi manjši lončarji, ki skoraj brez vsacega kapitala delajo, toraj tudi ne morejo tako skrbno izdelovati blaga, kakor kaka tovarna. V Domžalah in okolici so imeli slamnikarji lep zaslužek, a prišli so tujei, napravili so tovarne, domačini pa sedaj za slabo dnino postali so tam le delavci, a slamniki zaradi tega vendar niso ceneji. Kaj ko bi se z lončarsko obrtjo tudi tako zgodilo! — Od kod so neki prišli lončarji v te kraje? V Ljubnem, tako beremo v „L. Ztg.“, je bil že l. 1538 lončarski obrt, koliko časa pa je že ta obrt na Mlaki in v okolici? Na Mlaki je skoraj vsak drug priimek „Hafner“ ali „Juhant“. To bi kazalo, da so lončarji od drugod prišli v te kraje, tam naredili koče in začeli lonce žgati. Nekdaj je bilo v teh krajih dosti lesa, in kmetje so jim radi prodajali in dovaževali lesa. A sedaj je to vse drugače. Drva v teh krajih niso ceneje, kakor v Ljubljani; ako vzamemo, da lončarji žgó le mehki les, v Ljubljani pa se večinoma kuri s trdimi drvimi, je to velik razloček. V tem poročilu nadalje beremo, da posebnih bolezní ni med lončarji, da dosegajo ljudje visoko starost; vendar pa so ljudje bolj prstene barve. To pride nekaj od tod, ker imajo opraviti z rudninami. Ker po zimi večkrat spé v močno zakurjenih izbah, kjer se ilovca pari, ne more biti to brez nasledkov. Kar se pa tiče zmernosti pri vživanju žganih pijač, kar omeni poročilo, bi vsakdo želel, da bi res tako bilo. Še bolj, kakor med kmeti, se razširja žganjarska kuga med delavci, ki lahko denar zaslužijo. Kakor nekdanje Krakovčani v Ljubljani, dokler so imeli dober zaslužek, tako tudi mnogo lončarjev (častne izjeme so povsod) brezskrbno živi, ter se pijanost in vsi nje slabi nasledki širijo po

vaseh, in še bližnjo okolico okužijo. Nič ne pomaga rano zakrivati, ker jo ves svet, zlasti pa deželna in duhovska gosposka dobro pozná. Vsak rodoljub bi želel pridnim lončarjem dela in zaslužka, a človeka srcé boli, videti, kako se ta in prihodnji rod s strupeno pijačo uničuje in slabí. Ko bi lončarija opešala v teh krajih, bi dobil ves kraj v Komenski in Cerk-ljanski fari drugačno lice, ne bilo bi več tega živahnega občevanja po cestah, po prodajalnicah in krčmah, zaslužka bi bilo manj, a kraji bi bili bolj marljivi in kmetje, ki se s poljem živé, bi zaradi tega ne bili nič na slabejšem; skoraj bi rekel, na boljšem, kajti svoje pridelke dandanes povsod lahko spečajo in v denar spravijo.

(V Ameriko) se je včeraj zopet odpeljalo 16 gospodarjev iz Zagraške in Doberniške župnije na Dolenjskem.

(Mandat) je odložil Douglas grof Thurn, zastopnik koroškega velikoposestva v ondašnjem deželnem zboru zaradi bolezni.

(Zmrznila) je te dni na Hrvaškem v Valonu poleg sv. Ivana kmetica Klemér. Našli so jo mrtvo. Lep april, ki nam z božičnim vremenom streže. V Gradcu je snežilo v soboto popoldne od 2. do 3.; sneg je pobelil višave okoli mesta.

(Dopolnilna volitev) enega svetovalca v Tržaški mestni zbor tretje volilne skupine vršila se je zadnje sredo. Od 1972 volilcev prišlo jih je volit 674. Izvoljen je z 646 glasovi kandidat obeh strank gospod Guido Porenta. Kakor vidimo po številu volilcev, bila je volitev jako mlačna. V soboto se je vršila volitev v prvi skupini. Patrijotična stranka ni postavila nobenega kandidata, italijanska stranka je priporočila kot kandidata: Karola Girardelli-ja in Roberta Prescherna.

(Hrpeljska železnica) bo v kratkem dodelana. Dolga je od postaje v Hrpelji do postaje pri sv. Andreji 18.9 kilometrov, tir ob morskem obrežji 2.8 km. Delo se je pričelo v novembru 1885. Delalo je povprek 2400 delavcev. Država prevzame železnico v svojo upravo 30. junija t. l. Danes so pričeli na mnogih krajih za poskušnjo voziti z lokomotivi.

(Vesela šolska vest.) Zadnja „Edinost“ poroča iz dobrega vira, da je naučno ministerstvo na predlog g. c. kr. dež. šolskega nadzornika ukazalo, naj se prihodnje leto slovenščina za Slovence obligatno podučuje na vseh razredih na Tržaški državni gimnaziji.

(Slovenska imena) nekterih krajev po Koroškem nemško-liberalcem še vedno ne privoščijo mirnega spanja. Posebno v poslednjem času so se prav pogostoma hudovali nad statistično centralno komisijo na Dunaji, ki je bila toliko predrzna, da je v izdanem krajevnem repertoriju koroške dežele nemškim krajevnim imenom pridala tudi slovenske. Ta pridelek nemško-liberalna nestrpljivost imenuje „ungerechtfertigt“. Radi bi vendar vedeli zakaj? Veseli nas, da je z nami vred tega mnjenja tudi dotična osrednja komisija sama, ki navzlic vsemu takemu časnikarskemu čekanju sama priznava, da se nikakor ni mogla odločiti za popolno preziranje slovenskih imen pri izdavanju krajevnega repertorija, sicer bi bila morala tudi pri čisto slovenskih imenih iz enakega vzroka tudi nemške izraze opustiti. Tudi vlada se strinja s temi nazori.

(Osrednji odbor c. k. koroške kmetijske družbe) je sklenil po predlogu Jüngerjevem pridružiti se korakom, ki jih je pričela c. k. gališka kmetijska družba proti nameravanemu večjemu obdačevanju kmetijskih küh žganja, kakor tudi proti nameravani sprembi obdačevanja. Pred vsem sklicala se bo pa na Koroškem enketa kmetijskih kuharjev žganja in špirta, da se posvetujejo o pripomočkih, kako bi se dale ubraniti male žganjarne škode, katero jim delajo velike žganjarske tovarne, ker imajo memo malih zdatne polajšave.

((Popravek.) V sobotni list se je vrinila neljuba zmota, kakor bi bila dobila l. 1885 gosp. Foregger v Celjski skupini 259 in g. Jerman 28 glasov; a ti številki veljate le za Celjsko mesto. Potem takem so pa tudi naslednje številke napačne.

Razne reči.

— Dr. Arzen Aidyn, novi veliki opat kongregacije Mehtaristov na Dunaji, bil je 11. t. m. slovesno posvečen. Sveto opravilo je izvrševal ar-

mensko-katoliški patrijarh Carigranski, msgr. Štefan Peter X. Azarin. Med mnogo duhovsko in svetno Dunajsko gospodo bila sta navzoča perzijski poslanec general Neriman Kan in osobe turškega poslanstva. Po sv. opravi prečital je tajnik apostolske nunciature msgr. Amoni papeževo pismo, s katerim je imenovan novi veliki opat Arzen Aidyn za titularnega škofa Salaminskega.

— Frančiškanski gimnazij v Bolcanu na Tirolskem dobil je od ministra za uk in bogočastje pravico, izdajati učencem državno veljavna spričala v vseh razredih, kakor tudi po končanem gimnaziju državno veljavna zrelostna spričala s šolskim letom 1886/87 počeni, dokler spolnuje postavne določbe.

— Naročniki katoliških časnikov. V protestantski Prusiji je med 14 katoliškimi prebivalci eden, ki je naročen na kak katoliški časnik. V katoliški Avstriji pa se šteje komaj eden naročnik katoliškega časnika na 76 katoliških prebivalcev. „Sapienti sat!“

— Bivši hrvatski ban Peter Pejačević je umrl na Dunaji. Leta 1880 postal je ban v trojedini kraljevini. Njegov prednik Mazuranič se je mnogo trudil, da bi združil Vojaško granico z Ogersko. Kar se njemu ni posrečilo, storil je Pejačević. Obravnave so se pričele 8. marca 1880, in 22. decembra 1880 je bilo graničarsko vprašanje rešeno v hrvatskem smislu. Hrvatje bili so veselji, in mesto Zagreb ga je imenovalo častnim meščanom. Soglasno je sklenil mestni zbor, da se njegova podoba obesi v zbornici poleg podobe slavnega bana Jelačića, ker si noben ban za Jelačićem ni pridobil tolikih zaslug za Hrvatsko. Leta 1883 nastali so v Hrvatski nemiri zaradi grbov. Ban Pejačević je v tej zadevi podpiral Hrvate. Ker pa je ogerska vlada proti njegovi volji zopet razobesila grbe, stopil je 24. avgusta iz službe. Kot kraljevi komisar pride na Hrvatsko baron Ramberg, da je pomiril narod. Sedaj visé na državnih poslopjih grbi brez napisov. Hrvatski narodni krogi so spoštovali umrlega Pejačevića.

— Bismark in Moltke. Neka gospa je poprosila nedavno v veselem domačem krogu najprvo vojskovodjo Moltke-ja, naj ji zapiše v album par vrstic za spomin. Moltke se vsede in zapiše: „Lüge vergeht, Wahrheit besteht!“ — po naše: Laž pogine, resnica ne mine! — v. Moltke, Fml. Na te besede ozirajoč se, zapiše spodaj knez Bismark: „Wohl weiss ich, dass in jener Welt, — Die Wahrheit stets den Sieg behält; — Doch gegen Lügen dieses Lebens — Kämpft selbst ein Feldmarschall vergebens.“ — v. Bismark. — Jaz bi po naše rekel: „Pač dobro vem, da onstran groba — Resnica vedno se slavi. — Laži pa in hinavstva tega veka — Še Moltke s svojo vojsko ne zdrobi.“

— Panamski prekop. Zemljemerec Robert Nilson Boyd je govoril v Londonu v zemljemerskem društvu o panamskem prekopu ter dokazal, da se bo mogel izvršiti l. 1897. Do sedaj je dogotovljena petina dela, prekopati je treba še 120 milijonov kubičnih metrov. Na leto morejo v najugodnejših prilikah prekopati 12 milijonov kub. metrov. Stroški bodo znašali do 3200 milijonov. Do sedaj so potrosili 1000 milijonov frankov, treba bo še 2200 milijonov.

— Železnice na zemlji znašajo 487.740 kilometrov. Stroški znašajo 62.400.000.000 gold.

— Višja protestantska oblast v Monakovem je ukazala, da se ima sprejeti med navadne cerkvene molitve ob nedeljah na Bavarskem tudi molitev za nemškega cesarja in nemško cesarstvo. — A na najvišjem mestu na Bavarskem so ta ukrep odklonili. — Iz tega vidimo, kako malo so navdušeni Bavarci za cesarsko prusko Nemčijo.

— Žena in krščanstvo. „Možu boš podložna“, je rekel Bog ženi v raji. Paganski narodi — brez izjem tudi tukaj ni bilo — imeli so ženo bolj za sužnjo, kakor za gospodinjo in tovarišico možu. Še le krščanstvo je ženi pravo veljavo in spodobno mesto poleg moža določilo. — Bolj pa, ko se zgublja krščanstvo, bolj zgublja žena tudi svojo veljavo. Seveda, prvi korak je tu nekako podoben medenim tednom v zakonu, a kaj pa potem, ko je žena popolnoma v oblasti moža, ki ne spoštuje dolžnosti, ki mu jih v tem oziru cerkev nalaga? Ozirimo se sedaj nekoliko po svetu. — V Indiji je angleška oblast odpravila sežiganje vdov po smrti njih soprogov. Ali vdove so še sedaj pod trdo postavo, katero je dal Mandou Indom. Ako hoče žena priti v raj, mora vse postave natanko spoštovati. Precej po smrti soproga ji vzamejo vso poprejšno čast, veljavo in kiné; nositi mora najpreprostejšo obleko, akoprem je bila prej bogata. Prvo žalovanje traja mesec dni, med tem časom si mora sama jed kuhati, riž na voditi, a ne večkrat, kakor enkrat na dan. Meso, jajca in druge tečnejše ali privajene jedila živati, ji je strogo prepovedano; ne sme se maziliti, spati mora na golih tleh. Bolj natanko, ko to spolnuje, čim preje gre duša nje moža v raj. Prava beda začne se potem, ko ta mesec mine. Trpeti mora vsakovrstno pomanjkanje, sama sebe mora vedno mrtvičiti, vse jo zaničuje. Ne sme biti niti v verski družbi, niti pri kakem drugem shodu, vse se je boji in ogiblje, kakor da bi bila kužna. Ako nima dohodkov, živi pri sorodnikih nje

moža, a potem jo vse ponižuje in zaničuje; nje življenje je beda in reva. Drugi se veselijo, a ona živi sama za-se, veselja ni za-njo. Dvakrat v mesecu se mora postiti, pa kako?! Ne sme ne jesti, niti piti, ako tudi žeje medli in peša. Javka in prosi vode, a nihče je ne usliši, to bi bilo — greh. — Otroci ji pravijo: „Ljuba mati, danes imaš post, zvečer dobiš vode piti.“ Lahko se prigodi, da pri taki vročini žena znori in v tem obupanju umrije. — Ljudje res na svetu vse pretirajo; povsod zgubi vdova po možu smrti veljavo, le v krščanskih državah jo varuje postava in cerkvena zapoved. Mar bi ne imele ženske biti Bogu za krščansko vero čez vse hvaležne in marljive kristjane?

Telegrami.

Praga, 18. aprila. V českem klubu je Rieger včeraj govoril proti mladočeskemu shodu ter pojasnil, da morajo češki poslanci vstrajati na dosedanjem potu in podpirati sedanjo vlado, dokler se dá kaj doseči za češki narod. Klub je izrazil državnim poslanecem popolno zaupanje.

Budapešt, 18. aprila. Prihodnjo sredo se popolnoma zedinite kvotni deputaciji ali pa se pretrgajo obravnave.

Umrli so:

15. aprila. Vincene pl. Marochini, e. k. umirovljeni major, 69 let, sv. Petra cesta št. 4, srčna hiba. — Jovana Korbar, perica, 21 let, Rečne ulice št. 5, jetika. — Rajko Karlinger, kavarnar, 46 let, Stari trg št. 21, jetika. — Jožefa Sturm, krojačeva hči, 1½ leta, Rimska cesta št. 3, Bronchitis. — Ana Strel, hišnega posestnika žena, 57 let, Hrenove ulice št. 12, spridenje trebušnih delov.

16. aprila. Urša Zadnikar, posestnikova hči, 9 mes., Črna vas št. 11, božjast. — Jožef Strukel, zidarjev sin, 5 let, Poljanska cesta št. 60, Morbus Brighthii.

V bolnišnici:

15. aprila. Marija Ceglar, dninarca, 37 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	736.71	+ 1.4	sl. vzh.	oblačno	1.50
16. 2. u. pop.	737.62	+ 5.6	sl. zap.	"	dež
9. u. zveč.	740.34	+ 1.8	sl. zap.	jasno	snež
7. u. zjut.	743.74	+ 2.8	sl. svzh.	jasno	
17. 2. u. pop.	744.72	+ 5.6	m. svzh.	"	0.00
9. u. zveč.	746.23	+ 2.6	sr. svzh.	"	

V soboto oblačno, proti večeru dež in snež, pozneje se je zjasnilo. — V nedeljo jasno in vetro. Srednja temperatura obeh dni 2-9° in 3-7° C., oziroma za 6-7° in 5-8° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

18. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 60 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 40 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 " 10 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 65 "
Akcije avstr.-ogerske banke	876 " — "
Kreditne akcije	284 " — "
London	126 " 75 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 03 "
Ces. cekini	5 " 96 "
Nemške marke	62 " 25 "

Tržne cene

dné 16. aprila t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	7 15	Špeh povojen, kgr.	— 66
Rež,	4 87	Surovo maslo,	— 95
Ječmen,	4 39	Jajce, jedno,	— 2
Oves,	2 92	Mleko, liter,	— 8
Ajda,	4 22	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	4 71	Telečje	— 50
Koruzna,	5 04	Svinjsko	— 60
Krompir,	2 76	Kostrunovo	— 36
Leča,	12	Pišance	— 75
Grah,	15	Golob	— 20
Fižol,	11	Seno, 100 kgr.	2 85
Maslo, kgr.	1	Slama,	2 85
Mast,	— 64	Drva trda, 4 □ mtr.	6 50
Špeh svež,	— 58	" mehka, "	4 15

Prošnja

za pripomočke, da bi se dozidalo Marijanišče.

Težko pričakuje kmetovalec ljube spomladi, ko zamore začeti svoje delo na polji. Še teže pričakuje jeseni, da bi mogel spraviti domú hišne pridelke. Kolika je njegova žalost, kadar ga nevihte zavirajo in mudijo pri delu!

Težko je pričakovala družba sv. Vincencija v Ljubljani ugodnega trenutka, da bi mogla začeti zidati tako potrebno deško sirotišče. Zidala je l. 1881

in 1882, zidala z velikimi žrtvami, a sredi dela, ko ste bili dovršeni dve tretjini, bilo je treba nehati: zmanjkalo je pripomočkov in dolg se je kopičil.

Za prvo silo je to zadostovalo. Vincencijeva družba, mati revežev in sirot, bila si je svesta, da je storila, kar je le mogla. Sirote so dobile primerno domovje, veselile so se lahko v svoji hiši, ki je bila izročena Mariji v varstvo, in predlanskem dobile so sirote tudi lično in zalo kapelo, da zamo-rejo moliti v veselji Boga in poveličevati svojo ne-beško mater Marijo. To božjo hišico, to Marijino svetišče zidala je dobrodelnost vrlih Kranjcev. Bog jim tisočkrat plačaj!

Pa začeto delo še ni dovršeno. Dobra tretjina mora se še dozidati, da bode hiša po načrtu cela. In ne samo to teži družbo Vincencijevo. Sedanji prostori so premajhni za sedanje razmere, akoravno družba sedaj le v nujnih potrebah pomaga. Kaj pa naj stori s toliko potrebnimi prosilci, kako naj ustreže tako milim prošnjam od vseh strani, kam naj dene otročiče, ki silijo v sirotišče?

Vincencijeva družba je poslušala toraj le glas nujne potrebe, ko je sklenila zaupajoča v božjo pomoč dozidati hišo in tako izvršiti začeto delo. Previdnost božja sama spodbudila jo je, ko je družbi naklonila pomoč za tretjino stroškov, ki bodo skupno znašali 27.000 gl.

In kar še manjka? Kam naj se obrača drugam, kakor do dobrotnih src Kranjcev in drugih prijateljev siromaške mladine naše? Saj kranjskim sirotam namenjeno je Marijanišče in hiša je tudi gotovo kranjski deželi v čast in tolažbo.

Družba sv. Vincencija v Ljubljani torej goreče in zaupno prosi, da bi blagi dobrotniki pomagali jej z doneski, kakoršnimi-koli. Dan na dan bodo vzdigovala se molitve srčne hvaležnosti v Marijini kapeli iz src dobrih otrok pred Božji prestol za blage dobrotnike. Daritev sv. maše v tej kapeli bode združevala dobrotnike pred Božjim Jagnjetom.

Prečast. g. župnike prosimo srčno, da bi prevzemali in podpisanim pošiljali darove onih dobrotnikov, ki ne pošljejo naravnost.

Darovi bodo zapisani v bukvah življenja. Družba bode darovalce objavila v svojem letnem poročilu.

Za družbo prevzema darove predstojništvo, vodstvo Marijanišča in vredništvo „Zgodnje Danice“ v Ljubljani.

Predstojništvo Vincencijeve družbe.

V Ljubljani, dné 17. aprila 1887.

Dr. Ant. Jarc,
pred.ednik.

Friderik pl. Lašan,
podpredsednik.

Dr. Fr. Lampe,
vodja Marijanišča.

Kmetovalec.

Gospodarski list s podobami.

Štev. VI. tega najboljšega, največjega in najcenejšega slovenskega gospodarskega lista prinaša sledečo vsebino:

Snaženje sodov. — Kako svinje rabiti za narejanje komposta. — Sol pa živinska klaja. — Nekoliko o reznji drevja. — Zdravljenje sadnega drevja od bledice. — Vzoren načrt svinjaku. — Gospodarske novice. — Vprašanja in odgovori. — Uradne vesti e. k. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

„Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi poli, ter stane za celo leto 2 gold. Gg. učitelji in šolske knjižnice dobivajo list za polovico cene.

(5)

Inserati

priobčeni v „Kmetovalec“ imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljanja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Naznanilo.

Prihodnjo sredo, 20. aprila, pričnó se po prostovoljni javni dražbi prodaja raznega blaga iz zapuščine ranjkega prošta Daniela Trčka, kakor: hišno, gospodarsko in sobno orodje; dalje vino, žito i. t. d. proti gotovi plači.

Slavno občinstvo se k tej dražbi vljudno vabi.

Oskrbništvo Metliške komende

13. aprila 1887.

M. Kamenšek,

(3)

oskrbnik.